

dwars

Studentenblad Universiteit Antwerpen • www.dwars.be • Nummer 54 • Jaargang 9 • Oktober 2009 • GRATIS

Koken met **Wim Helsen**

Actief pluralisme op de UA

Mark Lynas & klimaatsverandering

dwars door Europa

Antwerpen

- 10 Antwerpen studentenstad**
Uw mening bevroegd
- 18 Koken met...**
Wim Helsen

Onderwijs

- 04 Pluralisme in actie**
Aan de Antwerpse Universiteit
- 07 Kort**
Over onderwijs
- 08 Eigen gelijk eerst**
Koste wat kost op kot?
- 25 Gebuisd op medewerking**
Opinie
- 32 StudStad**
Verkenningdagen

Pluralisme in actie

Misschien is het universum geschapen door een oude, blanke man, misschien door het Vliegende Spaghettimonster. We stellen ons geregeld vragen die we niet kunnen beantwoorden. De universiteit wil ons hier actief bij helpen, maar wat is het effect van die goede bedoelingen?

Antwerpen Studentenstad

'Ken uzelf', zei een wijs man ooit (waarschijnlijk in het Grieks); maar even belangrijk is 'ken uw groep'. Wij, Antwerpse studenten, zijn een groep, want we studeren allen in A'pen. Reden genoeg om een enquête af te nemen, dacht Antwerpen Studentenstad.

Inhoud

dwars 54

Cultuur

- 09 Cultuurstrook**
Recensies
- 24 Cultuuragenda**
Waarheen in oktober?
- 30 Woord & beeld**
Puzzel
- 31 *dwars* luistert naar...**
De soundtrack van dit nummer
- 31 Cartoon**
Het mopje van de maand

Maatschappij

- 03 Editoriaal**
Gezegend zij uw intentie
- 12 Bloedbroeders, verenigt u!**
Oproep aan de Stadscampus
- 13 *dwars* door Europa**
Liften naar Boedapest
- 16 Vakantiekiekjes**
Centerfold
- 26 Alles is en blijft normaal**
Interview met Mark Lynas

dwars door Europa

Ah, Europa. Lang geleden verkracht door Zeus, nu de speeltuin van de wereldlijke student, die de crisis niet aan het hart laat komen. Met een opgestoken vinger (de duim, in dit geval), weinig geld en nog minder plannen reisde onze redacteur in goed gezelschap naar het oosten.

Alles is en blijft normaal

Hoewel Nic Balthazar zijn uiterste best doet, is er nog niets wezenlijks veranderd aan de ecologische problematiek die onze aardbol teistert. Is er nog hoop? *dwars* sprak met een Brit die verrassend gelaten was over het nakende einde van onze maatschappij.

Gezegend zij uw intentie

editoriaal

Het leven van de student draait rond kennis. Kennis uit modellen en theoretische kaders, maar evengoed het soort kennis dat net buiten de kerntaak van de universiteit valt. Of het nu gaat over hoeveel Duvels je kan drinken zonder de dag erna nog dronken te zijn, dan wel te weten hoe je het overlijden van een vriend of ouder een plaats geeft in je leven, dit soort kennis is nodig voor een productief, evenwichtig leven. Maar uiteraard bestaan hier geen pasklare oplossingen voor; we strompelen blind voort, af en toe geholpen door een gids of een medereiziger.

Voor de meer praktische kant van dit 'verborgen leerplan' bieden onze universiteit en onze stad een mooi lessenpakket aan, in de vorm van een bruisend studenten-, dag- en nachtleven. De keuzeschaarste aan de spirituele zijde wordt er alleen maar schrijnender door. We moeten ons natuurlijk de vraag stellen of binnen een seculiere, postmoderne en betrekkelijk versplinterde maatschappij een universiteit deze rol nog wel op zich moet en kan nemen. Maar de Universiteit Antwerpen gaat de uitdaging alleszins aan en trekt resoluut de kaart van het actief pluralisme.

Op zich zeer zeker lovenswaardig, maar voor een slordige 250.000 euro zou je toch mogen verwachten dat studenten niet verplicht worden om zich in te passen in een decennia oude polarisatie die vandaag de dag nog amper enige betekenis kan vast-

houden, op de UA vertegenwoordigd door de pastorale versus de vrijzinnige dienst. Misschien vergis ik me. Misschien heeft de overgrote meerderheid van de studenten wel genoeg aan het geïnstitutionaliseerde christendom, dan wel de geïnstitutionaliseerde vrijzinnigheid. Dit is op z'n minst het onderzoeken waard. En als dan zou blijken dat het model een aanpassing vereist, dienen we ons er bewust van te zijn dat het uitbereiden van het aantal gerepresenteerde levenbeschouwingen, ad infinitum, misschien niet de beste oplossing is.

De UA doet moeite om zich van haar actief pluralistische taak te kwijten, waarvoor dank, maar we moeten durven om van de afgelegde weg af te wijken. Onze universiteit bestaat, net als onze maatschappij, niet uit een beperkt aantal welomlijnde groepen, maar uit zeer veel unieke individuen. Nu pompen we veel geld in een systeem dat amper tegemoet lijkt te komen aan de noden van de student en weinig creatieve ademruimte biedt aan zingeving die buiten de maatschappelijke norm valt.

Over ademruimte gesproken, op 18 oktober is er een volksraadpleging in Antwerpen over wat er nu eigenlijk met de Oosterweelverbinding moet aangevangen worden. Als je in Antwerpen gedomiciliëerd bent, vervul dan alsjeblief je burgerplicht, lees het (enige) onafhankelijke onderzoeksrapport, van Arup-Sum, en stem met de weldenkendheid die het een student betaamt. Alsjeblief?

Colofon

dwars is het studentenblad van de Universiteit Antwerpen, gemaakt voor en door haar studenten. *dwars* verschijnt maandelijks tijdens het academiejaar en wordt gratis verdeeld op de UA-campussen Drie Eiken, Groenenborger, Middelheim en Stad. Dit nummer werd afgesloten op 11/09/2009. Oplage 3.500 exemplaren. V.U.: Folker Debusscher, Paardenmarkt 91, bus 1, B-2000 Antwerpen.

Hoofdredacteur Folker Debusscher **Adjunct-hoofdredacteur** Sarah Schrauwen **Redactiesecretaris** Tom Vingerhoets

Eindredactie Floris Geerts (verantwoordelijke), Frie Vandemeulebroucke, Kim Overlaet

Redactie Kaspar Beelen, Margot Bloemen, Amber Daniels, Tijl De Bock, Jonathan Debeer, Charis De Craene, Yannick Dekeukelaere, Anne Hammers, Celien Joppen, Lieselotte Joppen, Ariadne Van Den Broeck, Dennis van den Buijs, Sarah Van Hoof, Cedric Voets

Fotografie Jonathan Debeer (verantwoordelijke), Tijl De Bock, Maxie Eckert, Laura Meyvis, Sarah Schrauwen, Tom Vingerhoets, Jonas Vincken **Illustratie** Sarah Schrauwen **ICT** Tom Vingerhoets **Vormgeving** Sarah Schrauwen **PR** Celien Joppen, Tom Vingerhoets **Cartoon** JangoJim **Drukkerij** Favorit **Werken mee aan dit nummer** Line Mertens, Maarten Staepels

E-mail contact@dwars.be **Website** www.dwars.be

Redactielokaal en correspondentieadres: *dwars* - studentenblad UA, Paardenmarkt 91, kot 1, B-2000 Antwerpen

Vragen, opmerkingen en suggesties zijn van harte welkom, alsook lezersbrieven. Anonieme brieven komen echter niet in aanmerking. De redactie behoudt het recht om ingezonden stukken in te korten of niet te plaatsen.

PLURALISME IN ACTIE

TEKST: LIESELOTTE JOPPEN & FRIE VANDEMEULEBROUCKE
FOTO'S: JONAS VINCKEN (P.5 BOVENAAN), UA • ILLUSTRATIE: SARAH SCHRAUWEN

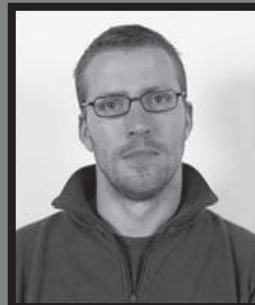

21 SEPTEMBER, DE EERSTE SCHOOLDAG. BOEKENTASSEN EN BROODDOZEN WORDEN VAN ONDER HET STOF GEHAALD. OOK DE UA MAAKT ZICH OP VOOR EEN NIEUW ACADEMIEJAAR. MET EEN GEVARIEERDE ONTHAALDAG VERWELKOMT ZE HAAR STUDENTEN: IN DE VOORMIDDAG ZIJN ER TWEE LEVENSBESCHOUWELIJKE ACTIVITEITEN GEPLAND. "ZO WIL DE PLURALISTISCHE UNIVERSITEIT ANTWERPEN HAAR RESPECT BETUIGEN VOOR DE LEVENSBESCHOUWELIJKE VISIE VAN AL HAAR STUDENTEN", ALDUS HET PROGRAMMABOEKJE. MAAR IS DE KEUZE TUSSEN EEN EUCHARISTIEVIERING EN EEN COMEDYSHOW NIET IETS TE BEPERKT OM VAN ACTIEF PLURALISME TE KUNNEN SPREKEN?

Nieuwe en iets minder nieuwe UA-studenten en personeelsleden kunnen op maandagvoormiddag om 9u30 een openingsviering in de kathedraal bijwonen. Daarna, om 11 uur, is er de mogelijkheid om de nieuwste show van Nigel Williams, "Geloof mij!", in avant-première te bekijken in de Aula Rector Dhanis. De voorbije jaren werden we nog voor de hartverscheurende keuze eucharistieviering/vrijzinnige activiteit gesteld, tegenwoordig kunnen twijfelaars gewoon naar beide activiteiten gaan, want kiezen is verliezen. Dit is eveneens een tegemoetkoming aan de actief pluralistische visie; je kan je interesse voor beide levensbeschouwingen tonen.

DE ANDERE DRIE-EENHEID

In oktober 2003 fuseerden UIA, RUCA en Ufsia tot één Universiteit Antwerpen. Bij de samenvoeging van die instellingen, met elk een verschillende levensbeschouwelijke achtergrond, koos de UA voor een actief pluralistische visie. Actief pluralisme is geen levensbeschouwing op zich, maar een houding tegenover andere én eigen levensbeschouwingen. Niet alleen krijgen studenten en personeelsleden zo de vrijheid om hun eigen levensbeschouwing te uiten, ze worden ook aangemoedigd om interesse voor andere levensbeschouwingen te tonen. Zo ontstaat er een forum voor debat. In theorie klinkt dit zeer nobel, maar hoe vertaalt zich dat in de praktijk?

“De pastorale dienst kreeg 193.000 euro, terwijl de vrijzinnige dienst het met 61.000 euro moest doen”

PASTORAAL - VRIJZINNIG: 3-1

Voor levensbeschouwelijke vragen kan je op de UA terecht bij twee diensten: de pastorale dienst en de vrijzinnige dienst. De pastorale dienst is gehuisvest in 'Zomaar een dak' in de Prinsstraat en wordt geleid door pastor Johan Vanhoutte. Moreel consultant Jurgen Slembrouck neemt vanuit zijn bureau in de Venusstraat de vrijzinnige dienst voor zijn rekening. Beide diensten organiseren verschillende activiteiten doorheen het academiejaar, zoals bijvoorbeeld de openingsevenementen. Het personeel en de werkingsmiddelen van deze diensten worden gefinancierd door de UA. Uit de begroting van 2008 valt op te maken dat de pastorale dienst 193.000 euro kreeg (personeel: 176.000 euro, werking: 17.000 euro), terwijl de vrijzinnige dienst het met 61.000 euro (personeel: 53.000, werking: 8.000 euro) moest doen. Een opvallend verschil dus. Maar nog frappanter is het complete gebrek aan andere levensbeschouwelijke diensten, voor mensen die niet christelijk of vrijzinnig zijn.

HISTORISCH GEGROEID

Het centrum Pieter Gillis is een onafhankelijk onderzoekscentrum van de UA, dat onder meer het vak Levensbeschouwing inricht, lezingen en studiedagen organiseert en onderzoek naar actief pluralisme voert. Ook het evalueren van het pluralistische gehalte van de UA en haar imago als pluralistische universiteit be- ▶

hoort tot de opgaven van het centrum. Professor Guy Vanheeswijck, directeur van centrum Pieter Gillis verklaart de huidige situatie: “Dit is historisch zo gegroeid, op de Ufsia was er al een pastorale dienst en sinds de eenmaking tot UA is daar een moreel consulent bijgekomen. Naast de traditionele openingsviering in de kathedraal wordt er sindsdien ook een vrijzinnige activiteit georganiseerd.” Het gebrek aan meer levensbeschouwelijke diensten is volgens Vanheeswijck aan budgettaire problemen te wijten. “In principe zouden alle levensbeschouwingen vertegenwoordigd moeten worden, en de UA wil het actief pluralisme ook echt stimuleren, maar de financiële mogelijkheden zijn er gewoon niet.”

MOED GEVRAAGD

Jurgen Slembrouck, moreel consulent aan de UA, begrijpt die financiële moeilijkheden, maar hoopt toch dat er op termijn een meer evenwichtige verdeling komt. “Als je het actief pluralisme op een zinvolle en ernstige manier wil invullen, is het belangrijk dat ook de andere levensbeschouwingen vertegenwoordigd zijn op de universiteit. Deze moeten allen op gelijke manier bejegend worden.” Het argument dat deze situatie historisch zo gegroeid is, bekritiseert Slembrouck door er op te wijzen dat dat geen excuus mag zijn voor de tegenwoordige gang van zaken: “Het vergt maar vijf minuten politieke moed om daar verandering in te brengen.”

ALTERNATIEVEN

Om het actief pluralisme aan de UA op een meer passende wijze uit te werken, zonder daarom financiële problemen te creëren, zijn er verschillende alternatieven denkbaar. “Laat de levensbeschouwelijke koepels zelf voor de subsidies zorgen. Zo wordt de UA van haar financiële verantwoordelijkheid ontslagen en kan ze haar actief pluralistisch beleid een meer geloofwaardig gestalte geven”, stelt Slembrouck voor. Natuurlijk bestaat dan wel het risico dat de diensten te autonoom

“ In principe zouden alle levensbeschouwingen vertegenwoordigd moeten worden ”

worden en geen voeling meer hebben met de universiteit zelf. In ieder geval zou de mogelijkheid dan wel bestaan om elke levensbeschouwing een openingsevenement te laten organiseren, zodat alle studenten hun levensbeschouwing gerespecteerd zien. Maar de UA zou evengoed één groot openingsevenement kunnen organiseren, waarbij alle levensbeschouwingen aan bod komen. “En dan kan je op zondag, buiten het officiële programma, nog een eucharistieviering of comedyshow plannen”, aldus Slembrouck. In het ver-

leden realiseerden de pastorale dienst en de moreel consulent op vraag van de rector al eens samen de openingsactiviteit, en met succes. “In de toekomst zal zulke samenwerking zeker nog plaatsvinden”, benadrukt Johan Vanhoutte van de pastorale dienst.

VOOR EEN GELOOFWAARDIG PLURALISME

De UA is in Vlaanderen uniek met haar actief pluralistische visie en mag daar trots op zijn. Maar wanneer dit project in de praktijk niet voldoende uitgevoerd wordt, komt haar geloofwaardigheid sterk in het gedrang. Er is ongetwijfeld veel goede wil vanuit de UA, maar een stille ruimte en een levensbeschouwelijk vak volstaan niet om het actief pluralisme een zinvolle invulling te geven. In de beginselverklaring van het actief pluralisme aan de Universiteit Antwerpen staat onder meer te lezen: “Het is uitdrukkelijk de bedoeling van de UA om zich niet te binden aan één bepaalde levensbeschouwelijke overtuiging, maar tegelijk wil de universiteit een plaats zijn waar mensen met verschillende levensbeschouwingen zich thuis kunnen voelen.” Door enkel een pastorale en een vrijzinnige dienst in te richten realiseert de UA deze doelstelling niet. Budgettaire moeilijkheden zouden daarvoor geen belemmering mogen zijn; bovendien zijn er voldoende alternatieven denkbaar. ■

De rector was bij het schrijven van dit artikel niet beschikbaar voor een reactie, maar we laten hem graag in een volgend nummer aan het woord.

Tussentaal in Vlaamse fictiereeksen niets nieuws

Er komen heel wat reacties op het gebruik van tussentaal in de Vlaamse fictiereeksen 'Los Zand' en 'Code 37'. Realistisch volgens voorstanders, ze werken de taalverloederding in de hand volgens tegenstanders.

Op dit ogenblik werkt Sarah Van Hoof aan de Universiteit Antwerpen, onder toezicht van Jürgen Jaspers, aan een doctoraat over het taalgebruik in programma's van de VRT. "Er is weinig veranderd tegenover vroeger. Het verhaal dat ABN vroeger de voertaal was in fictieseries van de BRT klopt niet. Ja, er waren de prestigieuze series die in het Algemeen Nederlands werden opgenomen. Maar in het merendeel van de reeksen werd dialect en soms ook tussentaal gesproken. Ook toen al was er een spanning tussen het streven van de BRT om het AN te verspreiden en de vereiste van herkenbaarheid en realisme in fictie. En ook toen werden brieven geschreven naar de BRT om te klagen over het taalgebruik in fictiereeksen."

uit de pers geplukt

Tweede taal heeft directe impact op lezen in moedertaal

Mensen kunnen niet in hun moedertaal lezen zonder dat hun kennis van een tweede taal daarin meespeelt. Dat blijkt uit een onderzoek van de UGent. Omdat woorden uit een tweede taal zelden binnendringen bij het lezen of spreken in de moedertaal, gingen wetenschappers ervan uit dat het menselijke brein erin slaagt om irrelevante talen eenvoudigweg uit te schakelen. Een onderzoek van de vakgroep Experimentele Psychologie aan de UGent heeft echter het tegendeel bewezen.

De Gentse onderzoekers hebben aangetoond dat er een constante interactie plaatsvindt tussen de verschillende talen. Als woorden in ons geheugen beschikbaar zijn in verschillende talen, dan zal de activering van die woorden gemakkelijker verlopen. De tweede taal heeft dus een directe impact op het lezen, zelfs als de leestaal de moedertaal is, aldus de UGent.

Een diploma hoger onderwijs levert slechts 89 euro extra per maand op

Met een diploma van de hogeschool of universiteit, krijg je in België doorheen je loopbaan gemiddeld een extra netto inkomen van 42.839 euro in vergelijking met een werknemer met enkel een diploma secundair. Dat blijkt uit de nieuwste editie van 'Education at a Glance', het jaarlijkse naslagwerk van de OESO.

Een man met een diploma hoger onderwijs kan zich, verspreid over heel zijn carrière, verwachten aan een bijkomend brutoloon van 143.178 euro. Voor een vrouw is dat 119.076 euro. Rekening houdend met de gemaakte studiekosten en de 'verloren' inkomsten door het later starten op de arbeidsmarkt, evenals de meerkost van een hogere belastingsschaal en de sociale zekerheid, daalt de winst, berekend op een carrière van veertig jaar slechts netto 89 euro per maand.

kort over onderwijs

Voor een gelukkig huwelijk slaap je beter apart

Koppels die een gelukkig huwelijk ambiëren, slapen beter apart. Dat is het advies van de Britse slaapexpert Neil Stanley van de universiteit van Surrey. Niet zozeer omdat het de (seksuele) sleur kan doorbreken, maar vooral omdat het de kans op slaaptkort verkleint. "Met twee slaap je sowieso slechter en minder diep", zegt hij. "Wie samen slaapt, bouwt vaak een enorme slaapschuld op, wat het risico op hartziekten, depressie en scheiding drastisch vergroot." Vlaamse specialisten bevestigen voorzichtig.

Minister van Onderwijs van solidaire samenleving

Tijdens een proclamatie aan de Katholieke Hogeschool Leuven heeft de kersverse Vlaams Onderwijsminister Pascal Smet de 200-tal afgestudeerde professionele bachelors opgeroepen om mee werk te maken van een solidaire samenleving.

"Waar jullie ook terecht komen, elk van jullie kan er mee voor

roept op werk te maken

zorgen dat de kinderen die onder 10 of 15 jaar aan deze opleidingen beginnen en ze ook afmaken, een spiegel zijn van onze samenleving. Een onderwijs dat, ook ongewild, kansengroepen uitsluit brengt immers zijn eigen toekomst in gevaar. Een open Vlaanderen staat of valt met een open middenklasse", aldus Smet.

Eigen ^{eerst} gelijk

ARIADNE VAN DEN BROECK

Koste wat kost op kot?

Een degelijk kot aan een redelijke prijs; het wordt haast een luxe. Meer en meer studenten stuiten tijdens hun zoektocht naar hun eigen stekje op prijzen die het voorziene budget ruimschoots overstijgen en zelfs verdacht onevenredig lijken met de kwaliteit van de kamer. Een nijpend tekort aan koten trekt over de Belgische studentensteden, met opvallende prijsstijgingen tot gevolg, en dat terwijl de studentenpopulatie blijft uitbreiden. Een onvermijdelijke evolutie of ligt de oplossing binnen handbereik?

Oorzaak en gevolg

De gemiddelde huurprijs voor een kamer met gemeenschappelijke faciliteiten bedraagt momenteel 250 euro per maand. Deze prijs bevat nog niet de extra kosten die aan het kot verbonden zijn. Kabel, internet, verwarming: zulke voorzieningen eisen al snel 40 euro per maand. Het verschil met enkele jaren geleden is groot: in 2005 bedroeg de gemiddelde huurprijs slechts 205 euro. Deze opvallende prijsstijging kent verschillende oorzaken, waaronder de steeds hoger wordende energieprijzen. Aangezien vele huisbazen nog een all-in prijs hanteren, zien zij zich genoodzaakt hun tarieven omhoog te trekken om zo een deel van de energiefactuur op de huurder af te wentelen. De voornaamste reden van de prijsstijging is echter het kamertekort. Terwijl het aantal inschrijvingen aan hogescholen en universiteiten pijlsnel de hoogte in

schiet, stagneert het aanbod aan koten. Eigenaars spelen liever in op de luxebehoeften van jongverdieners dan op de vraag naar een bescheiden en goedkoop studentenstulpje. Bovendien is het zo dat steeds meer contracten een looptijd van 12 maanden kennen, zodat de huur tijdens de zomervakantie meteen aanvoelt als verloren geld. Daarbij komt nog dat studenten die een kamer willen huren vaak in concurrentie komen met sociaal zwakkeren of aan de kant worden geschoven ten voordele van verdienende koppels. Een kleine markt die door verschillende partijen wordt aangeboord, dat heeft onvermijdelijk een financiële weerslag.

Annick Flour is medewerkster van het Departement Sociale, Culturele en Studentgerichte diensten van de UA.

Actie vereist

Nog voor de start van het nieuwe academiejaar waren de wachtlijsten voor een kot in Wallonië al ellenlang. Ofwel krijg je er gewoonweg geen te pakken, ofwel betaal je je blauw voor een kot in erbarmelijke staat. Vraag en aanbod zijn al jaren uit evenwicht en daar spelen sommige eigenaars gretig op in. Daarom moeten er dringende maatregelen volgen. De publieke sector is een verzadigde markt zodat studenten zich noodgedwongen moeten wenden tot privé-eigenaars, die het verhuren vaak overlaten aan agentschappen, zodat er van een democratische studentenprijs geen sprake is. Anderen zien in de wanhopige blik van kandidaathuurders een goudmijn en rekenen onverantwoord hoge bedragen aan. De kwaliteit van de kamers laat daarbij dikwijls te wensen over. “*Take it or leave it*” is voor nonchalante huisbazen een efficiënt weerwoord: weggaan is geen optie, want de alternatieven zijn

schaars en minstens even duur. Om een einde te maken aan deze negatieve spiraal, moet er gesleuteld worden aan het aanbod in de publieke sector. In Louvain-la-Neuve bijvoorbeeld is het tekort aan studentvriendelijke onderkomens zo groot dat wij de regering hebben voorgesteld om duizend nieuwe koten ter beschikking te stellen. Daarvoor zullen fondsen moeten worden opgericht en zullen de Gemeenschappen en universiteiten in dialoog moeten treden. Bovendien is een hervorming van de regelgeving omtrent eigendommen noodzakelijk om toekomstige misbruiken in de privésector te voorkomen. Een heldere politieke en juridische kijk op deze zaak is al een eerste stap in de goede richting.

Florence Higuët is bestuurslid van de FEF, la Fédération des Étudiants Francophones, die de Waalse studentenverenigingen overkoepelt.

Cultuurstrook

DOOR FOLKER DEBUSSCHER

'The Boondocks'

In 2005 creëerde Aaron McGruder de tekenfilmserie 'The Boondocks', gebaseerd op zijn gelijknamige stripreeks. De twee seizoenen focussen op de tienjarige Huey Freeman, een kalme intellectueel die blijft strijden voor 'the black cause' – en de oosterse gevechtkunsten beheerst – zijn jongere broer Riley, *gangsta rapper* en wandelend stereotype, en hun grootvader Robert, die met zijn twee kleinkinderen in een overwegend blanke buitenwijk is gaan wonen in de ijdele hoop een rustige oude dag te hebben. Met intelligentie en zonder de controverses te schuwen (noch het woord 'nigger', 'nigga', of welke variant dan ook) behandelt 'The Boondocks' de situatie van zwarten in de VS. Nooit prekerig of moraliserend en met een hele rits bekende gastacteurs is 'The Boondocks' een heerlijke reeks die op z'n minst een bezoekje aan YouTube waard is. Zoektermen: 'boondocks' met 'intro', 'iraq' of 'fight'.

'A Song of Ice and Fire'

Fantasy heeft, meer nog dan science fiction, moeilijkheden om geaccepteerd te worden door de mainstream. Dit komt voor een deel door 'Lord of the Rings', dat gedoodverfde typevoorbeeld dat, hoewel episch en groots, altijd klinisch en afstandelijk blijft. Dan liever 'A Song of Ice and Fire' van de Amerikaan George R.R. Martin. Deze reeks, die uiteindelijk zeven boeken zal beslaan, speelt zich af in een wereld met uitgestorven draken, machtsgeile eunuchen en morele tinten die het hele kleurenspectrum beslaan. Hoeren en koningen, incestueuze relaties en kindermoord, voor ieder wat wils. En als je het lezen verleerd bent, kan je altijd nog wachten op de televisie adaptatie die Martin momenteel, samen met HBO, aan het creëren is.

ANTWERPEN STUDENTENSTAD

TEKST: FOLKER DEBUSSCHER & SARAH SCHRAUWEN • FOTO: TOM VINGERHOETS

ANTWERPEN IS BEKEND OM HAAR ACCENT, HAAR KATHEDRAAL EN HAAR MODE. MAAR BINNENKORT KOMT ER EEN VIERDE PARAMETER IN DIT RIJTJE TE STAAN: ANTWERPEN ALS STUDENTENSTAD. MET ZO'N 33.500 VOLTijdSE STUDENTEN (ONGEVEER EVENVEEL ALS LEUVEN), OP EEN TOTAAL VAN 470.000 INWONERS, TELT ONZE KOEKENSTAD ONDERTUSSEN TOCH AL MEE, ZEKER ALS HET VAN ANTWERPEN STUDENTENSTAD AFHANGT.

Antwerpen Studentenstad vzw werd in maart 2008 in het leven geroepen als een samenwerking tussen de Associatie van de Universiteit en Hogescholen Antwerpen (AUHA) en de stad Antwerpen, alsook het Antwerps Studentenoverleg. Hun doel: het promoten van Antwerpen als internationale studentenstad. Daarnaast houden ze zich ook bezig met voldoende en kwaliteitsvolle huisvesting, een uitgebreid en voordelig cultuur aanbod, goedkope vervoersmiddelen, etc. Om een goed idee te hebben van de situatie van de studenten en om op de hoogte te blijven van wat er leeft onder

ons, zette Antwerpen Studentenstad met haar partners een grootschalige enquête op die een maand lang op hun website ingevuld kon worden. Op dinsdag 8 september werden de resultaten aan de pers bekend gemaakt door schepen van Onderwijs Robert Voorhamme en coördinator Veerle Desimpelaere.

Maar liefst 2.162 studenten vulden de enquête in, dat is zo'n 7,2% van de totale studentenpopulatie. Opmerkelijk is dat een overgroot aantal van de invullers vrouwen waren (65%). De populairste studierichtingen onder studentes zijn de psychologische en pedagogische wetenschappen (16,5%); bij de (mannelijke) studenten neigt dit eerder naar de industriële wetenschappen en technologie (14,2%) en (toegepaste) economie (14%). Voorts zijn 87,6% van de respondenten van mening dat de in Antwerpen te volgen opleidingen (83, alles samen) van hoge kwaliteit zijn.

Slechts een derde van de studenten gaat op kot, ongetwijfeld voor een deel te wijten aan het feit dat 80% van de studenten in Antwerpen uit de provincie zelf komt, en ruim

een vierde in de stad woont. De belangrijkste reden om niet op kot te gaan is dan ook dat de school zich te dicht bij huis bevindt (43,7%).

28,4% van de afgestudeerden die in Antwerpen op kot hebben gezeten, wonen nu nog steeds in Antwerpen. Goede carrièremogelijkheden en goede bereikbaarheid met het openbaar vervoer worden als belangrijkste redenen opgegeven. Een kwart van de respondenten gaf hun binding met de stad aan als belangrijkste reden om te blijven 'plakken', en 10,4% zei te blijven vanwege vrienden en kennissen in de stad.

Er zijn echter ook minder gunstige aspecten aan wonen in Antwerpen: een derde van de ondervraagden vindt dat er te weinig groen is in de stad, en een iets kleiner aandeel vindt het lastig om een geschikte woonruimte te vinden in de stad. Niettemin zegt bijna de helft van de respondenten die momenteel nog studeren dat ze zullen blijven wonen in Antwerpen.

PRATEN, FEESTEN EN SLAPEN

Antwerpen Studentenstad staat achter een aantal gekende en studentikoze activiteiten. Bijna iedereen (97,1%) kent StuDay, 86,4% kent cultuurcheques (terwijl er maar 30,3% aan deelneemt) en 76,1% kent sportcheques (terwijl er maar 23,3% aan deelneemt). Iets meer dan de helft van de studenten kent Fietshaven en een mooie 88% geeft aan dat Antwerpen voldoende initiatieven aanbiedt aan studenten.

Ook dit jaar zal het academiejaar geopend worden met StuDay, op donderdag 24

september – kom gerust eens langs op de *dwards*stand. Daarnaast organiseert Antwerpen Studentenstad op het einde van het jaar Adream, het afstudeerfeest (vorig jaar in de Stadsfeestzaal). Er zijn dit jaar opnieuw cultuur- en sportcheques te verkrijgen en ook wordt het aantal studentenfietsen verdubbeld (momenteel zijn er 800 à 900 fietsen verkrijgbaar). Ook Midnightswim, Antartik, Student Run en de Lentepoets staan terug op de agenda.

Opvallend is dat het Studentenoverleg maar door 11,8% van de respondenten gekend is, terwijl ze zelf aangeven dat

ze niet voldoende inspraak hebben in het studentenbeleid van de stad Antwerpen (20,3%).

Het grote tekort aan koten, dat de meeste studentensteden plaagt, willen ze wegwerken door één grote database op te starten waar alle koten in Antwerpen op te vinden zouden zijn. Momenteel zijn er nog veel koten in de privé niet geregistreerd en dus ook niet getest op kwaliteit. ■

Antwerpen Studentenstad kan je voorlopig vinden in het Huis van de Student (Sint-Jacobsmarkt 16). Het definitieve gebouw zou later in de Kleine Kauwenberg komen.
www.antwerpenstudentenstad.be

A Antwerpen Studentenstad

15 oktober ^{TOT} 15 november 2009

MAAND VAN DE STUDENT

OPENDEURDAGEN
VOOR EEN STERKE START

Begin je aan een bachelorpaper of masterproef?

Kies voor een genderinvalshoek!

- » bibliotheek en archief
- » website
- » deskundig advies
- » al je materiaal op 1 plaats

De bibliotheek staat ook het hele jaar open voor studenten:
ma-do van 10u tot 17u

Koningsstraat 136
1000 Brussel
Tel. 02/209 34 10

Ro•Sa
Rol en Samenleving vzw

RoSa, vzw

Documentatiecentrum,
Bibliotheek en Archief
voor Gelijke Kansen,
Feminisme en
Vrouwenstudies

info@rosadoc.be
www.rosadoc.be

Bloedbroeders, verenigt u!

Een oproep aan de Stadscampus

TEKST: LIESELOTTE JOPPEN • FOTO: MAXIE ECKERT

WIST JE DAT SLECHTS DRIE OP HONDERD AMERIKANEN GEREGLD BLOED DONEERT? EN DAT ZONDER HEN DE GEHELE AMERIKAANSE BLOEDVOORRAAD BINNEN DE 48 UUR VOLLEDIG OP ZOU ZIJN? DANKZIJ STEVIG PROMOTIEWERK VAN HET RODE KRUIS STAAN DE BELGISCHE DONATIECIJFERS NOG NIET IN HET ROOD, MAAR HET KAN BETER. VÉÉL BETER.

Dat moet ook Vlaams minister van Onderwijs Pascal Smet gedacht hebben toen hij peter van de bloeddonorcampagne werd. Met Geena Lisa aan zijn zij gaat hij in het onderwijs op zoek naar nieuwe donoren. Op zijn lijstje met 'te bereiken personen' staan niet alleen leerkrachten en ouders, maar ook meerderjarige studenten. En terecht, want het werven van jonge donoren is essentieel om de slinkende bloedvoorraad op peil te houden.

AESCULAPIA ACHTERNA

Op de buitencampus hebben ze die boodschap al langer begrepen. Op 24 november organiseert studentenclub Aesculapia in samenwerking met het Rode Kruis opnieuw Bloedserieus. Honderden studenten zullen weer naar 't Kaf op Campus Drie Eiken afzakken om zich te laten prikken en aftappen voor het goede doel. Geweldig, maar niet goed genoeg. De studenten van de Stadscampus worden met deze actie amper

bereikt. Veel is te wijten aan de strikte scheiding van de campussen. Dat maakt het promotie voeren niet eenvoudig. Daarom zou het wenselijk zijn als de Stadscampus een voorbeeld neemt aan dit prachtige initiatief van Aesculapia en in het voorjaar bijvoorbeeld zelf ook een Bloedserieus organiseert. Met donatiecampagnes op beide campussen heeft de Antwerpse student geen excuus meer om niet aanwezig te zijn.

WAAROM OOK JIJ DONEREN MOET

Bloed geven doet leven. De slogan van het Rode Kruis is kort, krachtig en meer dan waar. "Elke dag hebben mensen jouw bloed, plasma of bloedplaatjes nodig", benadrukt Geert van Aken van het Rode Kruis, "Na een verkeersongeval, tijdens een bevalling, bij een chemokuur, etc." Met één zakje bloed red je zelfs meer dan één leven: niet alleen worden de rode bloedcellen en bloedplaatjes toegediend aan patiënten met een bloedtekort, maar ook worden uit het plasma antistoffen gefilterd waarmee dan medicijnen worden gemaakt. Je gedoneerde bloed wordt bovendien getest op de aanwezigheid van virussen zoals HIV en syfilis, je bloedgroep, je ijzergehalte en de hoeveelheid witte en rode bloedcellen wordt nagekeken. Als er iets mis is, verwittigt het Rode Kruis je meteen. Handig toch, zo'n gratis medische *check up*?

PRAKTISCHE HANDLEIDING VOOR STADSCLUBS MET EEN GROOT HART

Het Rode Kruis kan nog steeds nieuwe initiatieven gebruiken. Er is immers nog veel potentieel jong bloed. "Enthousiaste studentenclubs kunnen heel eenvoudig bloedinzamelingsacties organiseren", vertelt Van Aken, "Je surft gewoon naar de website, vult het formulier in en het Rode Kruis komt naar je toe." Laat je zeker niet afschrikken door de kosten van bijvoorbeeld promotiemateriaal. Hiervoor zorgt het Rode Kruis. "De studentenclubs kunnen zelf hun pamfletten ontwerpen, die wij dan drukken." Kortom: geen reden meer om Bloedserieus niet op de Stadscampus te organiseren!

Staat 24 november al helemaal vol gepland in je agenda? Niet erg, op 13 november 2009 strijkt het Rode Kruisteam neer in de Stadsschouwburg. Je kan ook elke dag terecht in het bloedtransfusiecentrum in Edegem of op de website van het Rode Kruis voor de data van bloedinzamelingen bij jou in de buurt. ■

www.bloedgevendoetleven.be
Bloedtransfusiecentrum Antwerpen
Wilrijkstraat 8, 2620 Edegem • 03 828 00 00

MAARTEN, WILLEM EN IK DRINKEN KOFFIE MET UITZICHT OP DE ANTWERPSE OCHTENDSPITS. VOOR ONS IN HET GRAS LIGT EUROPA OPENGEVOUWEN. DE WARMTE DOET DE LUCHT TRILLEN. WAT PROPERE KLEREN EN DRIE SLAAPZAKKEN ZIJN AL WAT WE BIJ HEBBEN EN ENKEL DE TERUGVLUCHT LIGT VAST. ELKE MAAND GA IK OP REIS. DEZE MAAND LIFT IK NAAR BOEDAPEST.

DRESDEN

Op de achterbank van de wagen van dokter Jef en zijn vrouw Mart kaarten we wat. Dit is onze derde lift. Een geluksrit, zo blijkt, want we kunnen meerijden tot in Dresden. Dat is bijna tot in Tsjechië. Gedurende zeven

uur en zevenhonderd kilometer vallen onze reis en die van het dertig jaar oudere koppel samen. Dokter Jef en Mart luisteren de hele weg zwijgend naar klassieke muziek. Het Duitse landschap raast voorbij. Maarten is ervan overtuigd dat hij hertjes langs de weg zal zien.

Dresden is een verrassing. 's Ochtends besclisten we pas in deze richting te liften en nu kijken we van op de oude stadsmuren hoe de Elbe en het prachtige, historische centrum in het roze van een ondergaande zon baden. In een biologisch café nabij de Frauenkirche vertelt dienstster Paula ons waar we de studentenbuurt vinden. Nu ze ons toch aan het helpen is, biedt ze ook een slaapplek aan. Bij het afrekenen vraag ik haar: *“Does the offer still stand?”* *“For my bed?”* vraagt zij terug.

Na een avondje in de Alaunstraße drinken we nog wat in Paula's kamer. Aan de muur hangt een landkaart met enkel de westelijke helft van Frankrijk op. *“I don't like the other half”*, verklaart onze gastvrouw. In september gaat ze een half jaar in Rennes studeren.

PRAAG

Met Ronny, die goedkoop bier en sigaretten in wil slaan, rijden we over kleine Saksische weggetjes Tsjechië binnen. Elk minuscule dorpje dat we nu passeren is een Vietnamese kolonie van kramen met lederen jassen, autovelgen en kitscherig tuinmeubilair. Nadat Ronny ter afscheid de hand van zijn vaste winkelier heeft geschud, brengt hij ons naar een grimmig tankstation in een stukje niemandsland. Op weg daarheen wijst hij

ons op de vrouwen die her en der tussen de bomen staan. Voor dertig euro mag je alles doen.

Op het Oudestadsplein in het centrum van Praag ontkurken we te midden van honderden toeristen enkele Stella's. Dit deel van de stad is zo pittoresk dat het vals lijkt. Disneyland voor volwassenen, inclusief videobewaking. Tijdens het halve uur dat we op het plein zitten, loopt wel vijf keer iemand onopvallend voorbij die achteloos *“Hasj?”* mompelt.

Hoewel de avond nog jong is, blijft in het centrum maar één bar open: een rokerige kelder met slechte rockmuziek. Al snel komt een Nederlands meisje bij onze tafel staan. Ze heet Sylvia en ze is behoorlijk dronken. Ook Boy en zijn dertienjarige broer Joerie komen

erbij zitten. De Nederlandse broers zijn hier al een week. Morgen wil Boy zijn broertje meenemen naar een stripclub. Met de Fransman Martin spreken we af dat hij in Antwerpen kan logeren wanneer hij binnenkort vanuit Scandinavië weer naar huis reist.

Na de nacht te hebben doorgebracht op het mooi aangelegde grasveldje van een winkelcentrum net buiten Praag, rijden we met Karel, een projectontwikkelaar, naar de Tsjechisch-Oostenrijkse grens. 's Middags zet hij ons in Jihlava af aan een verlopen kantoorgebouwtje met op de hoek een café. Terwijl hij twintig minuten het stadje intrekt, drinken wij op zijn kosten Ježek, het lokale bier. Bij zijn terugkeer praten we over de voetbalclubs Slavia en Sparta Praag en over de Tsjechische schrijvers Kafka, Hašek en

Kundera. Toen het communistische regime viel, vertelt Karel, zat hij in zijn derde jaar geneeskunde. Hij maakte de studie niet af omdat er zoveel nieuwe mogelijkheden ontstonden. Niets doet vermoeden dat hij die ten volle heeft benut.

WENEN

Na een tijdje liften voor de neus van norse douanebeambten, rijden we met Robert en Martin mee naar Wenen. De hele rit vertelt Robert moppen of vertaalt hij voor Martin de onze.

In Chelsea, een Weense bar die 's avonds in een club verandert, geven we onze rugzakken in bewaring aan de barvrouw. Alvorens we ons overgeven aan de nacht, gaan we op zoek naar eten. Na enkele dürüms overvalt

de vermoeidheid van drie dagen reizen ons. Wodka blijkt de oplossing.

Het is één uur 's middags. Net als in Praag waren onze rugzakken vannacht ons huis. Stijlvol ontbijten we met croissants en bier op de parking van een supermarkt een eindje buiten de stad. Willem maakt er een sport van om onschuldige voorbijgangers een foto toestel aan te reiken met de vraag: "Do you want to take our picture?" Alsof we een gezinnetje zijn dat voor Schloss Schönbrunn poseert.

Nadat we ingezeept in de Donau hebben gezwommen, gaan we weer de stad in. Wenen loopt vol met mensen die blauwe badges dragen. Ik vraag op de U-bahn aan één van hen wat die badges betekenen. "We are all

here for a conference", verklaart een meisje. Wat voor een bijeenkomst, wil ik weten? "A conference of thirty-six thousand Jehova's Witnesses."

Na het avondeten op de Universität Wien trekken we met een dozijn Ottakringers naar het Museum Quartier. Op dit grote plein waar Weense jongeren op warme avonden een botellón houden, ontmoeten we Mustapha. Mustapha is een Turkse Zwitser die hier in een ziekenhuis stage loopt. De dokter in wording biedt Zwitserse sigaretten aan. Wij geven hem Oostenrijks bier.

Terwijl Maarten en ik bij Mustapha thuis Playstation spelen en perzikentaart eten, valt Willem in slaap in een bureaustoel. Op zijn voorhoofd tekenen we een prachtige penis. Ik

ontwaak de volgende ochtend met exemplaren in de nek, op de wang en het voorhoofd.

Om vijf uur in de middag hebben we nog steeds geen goede oprit richting Boedapest gevonden. Op enkele middelvingers na krijgen we weinig reactie op onze kartonnen bordjes. De verveling dreigt toe te slaan wanneer een Oostenrijkse vriendin via sms laat weten dat we het appartement van een vriend mogen gebruiken. Het is acht uur wanneer we op Stephanplatz de sleutel ophalen. Nog eens vijftien minuten later gooien we de voordeur van ons appartement open. In de hal hangen zeven klokken die perfect op elkaar staan afgesteld. In elke kamer liggen één matras en een hoop kunstboeken op de grond. We vinden een muziekkzender op de televisie, steken een kaars aan en openen

enkele Ottakringers. *Home sweet home.*

BOEDAPEST

Het heeft uren geduurd, maar eindelijk laten we Wenen achter ons. Vitalic, een informaticus uit de Oekraïne in een oude BMW M3, wil ons uit sympathie naar het laatste Oostenrijkse tankstation op de autosnelweg richting Hongarije brengen.

De zon is volledig achter de horizon verdwenen. Er staat een sterke wind en een onweer hangt in de lucht. Het lijkt alsof elke auto die voorbijrijdt vol zit met Roemeense families of met Nederlanders op weg naar het Szigetfestival. Met de meeste festivalgangers verbroederen we. Ze spreken ons moed in en bieden iets te drinken aan. Ze vertellen over drugscontroles uitgevoerd door

de Duitse politie. Wie betrapt wordt, moet voorover buigen voor een intieme controle.

De volgende ochtend trek ik mijn felgele regenjas aan en wandel ik met een groot bord met 'Budapest' op de oprit naar het tankstation af. Nog zesentwintig uur alvorens we op de luchthaven moeten inchecken. Ik steek het bord de lucht in. De auto's razen mij voorbij. Ik hoor niets meer. Of toch? Door de wind, de regen en het geruis van de snelweg heen roept Maarten mij. Ik draai mij om. "Wij gaan naar Boedapest!" "Wat?" "Wij gaan naar Boedapest!"

Aan de brug over de Donau waar onze Nederlandse chauffeurs ons afzetten, maken enkele meisjes foto's met de stad op de achtergrond. Eén van hen is Willems vriendin.

Zij zijn hier voor het Szigetfestival. Na een uitgebreide maaltijd nemen we weer afscheid van de meisjes. We wandelen over de brede lanen van de stad in de hoop op een gezellige buurt te botsen. We vinden een eerste barretje en later een tweede en een derde. Ze liggen allen verstopt op de binnenpleinen van woonblokken. Dat verborgen karakter veroorzaakt enige opwinding, want elke keer heb je het gevoel iets ontdekt te hebben. We ontdekken tot onze glazen leeg en onze Hongaarse munten op zijn.

Op het vliegveld slapen we nog enkele uren en frissen we ons op na twee nachten zonder bed of douche. In het vliegtuig overmant de melancholie me. Ons avontuur zit erop. "Hé, Maarten," vraagt Willem, "heb je al hertjes gezien?" ■

Vakantiekiekjes

van onze redacteurs

Vakanties van: Neil Armstrong, Amber Daniels, Tijl De Bock, Jonathan Debeer, Yannick Dekeukelaere & Maarten Staepels, Sarah Schrauwen, Dennis van den Buijs, Sarah Van Hoof & Charis De Craene
Vakanties in: België, Groot-Brittannië, Hongarije, IJsland, India, de maan, Spanje, Tsjechië

 Koken met...

Wim Helsen

EEN GEVULDE MAAG EN EEN GESMEERDE KEEL BEVORDEREN DE SPRAAKZAAMHEID. DAAROM SCHOTELN ONZE CULINAIR HET MEEST ONDERLEGDE REDACTEURS ELKE MAAND EEN BOEIENDE BEKENDE MEDEMENS EEN HEERLIJKE MAALTIJD EN EEN LEKKER GLAS WIJN VOOR. DE EERSTE HONGERIGE DIE *DWARS* SPIJST IS CABARETIER WIM HELSEN.

Na twee alom bejubelde theatershows, 'Heden soup!' en 'Bij mij zijt ge veilig', en enkele niet onopgemerkt gebleven passages op tv (in o.a. 'Comedy Casino' en 'Het programma van Wim Helsen') en op het witte doek (in de film 'Dirty Mind'), staat Wim Helsen sinds enkele maanden terug op de planken met 'Het uur van de prutser'. In die nieuwe voorstelling lardeert hij naar goede gewoonte meanderende verhaallijnen met groteske humor en zet hij zijn publiek herhaaldelijk op het verkeerde been, om te eindigen in een verrassende apotheose. De Wim Helsen van het podium zalft en slaat, toont zich nu eens een aaibaar mannetje, dan weer een bezeten gek, en paait zijn toehoorders, om hen plots ongenadig bij hun pietje te grijpen.

In het echte leven blijkt Wim Helsen een aimabel man, al probeert hij, in de trant van zijn personages, ook in onze keuken de situatie te saboteren en de koks van dienst enigszins te ontregelen: in de puree kiepert hij wel erg veel muskaatnoot, en nadat hij meer te weten gekomen is over de duurzame vriendschap die wij koesteren, alludeert hij de rest van de avond af en toe eens op Charis' pathologische drang tot liegen en Sarah's onverdraagzaamheid. Desondanks wisten we tussen de soep en de patatten door toch ook enkele vragen te stellen over 's mans cabaretwerk.

SOEP MET EEN BOODSCHAP

In 'Heden soup!' voert Wim Helsen een sociaal ietwat onaangepast figuur op, die zich bezighoudt met het bereiden van tomaatensoep met daarin liefdesverklaringen van gehaktletters, die hij serveert aan kwabbige mevrouwen die aan bushaltes staan te wachten. We probeerden Wim Helsen's recept uit, maar moesten vaststellen dat de soep helaas onleesbaar werd.

Sarah We hadden soep gemaakt met lettertjes, maar die zijn mislukt.

Wim (*tuurt in de soeppot, ziet de gehaktbrokken rondrijven, lacht*) Themasoep!

“
Als mijn broers en ik vroeger thuis balletjes moesten draaien, dan maakten wij altijd één hele dikke. Dat was dan Moby Dik. Als je die had, was je gewonnen

Charis Heb je dat ooit zelf geprobeerd?

Wim Lettertjes maken met gehakt? Nee. Wat een idee ook om dat te doen. (*lacht hard*)

Charis Er zat een boodschap in!

Wim Echt? Dewelke?

Charis Welkom Wim Helsen komma eet smakelijk uitroepeten.

Sarah (*schept uit*)

Wim Als mijn broers en ik vroeger thuis balletjes moesten draaien, dan maakten wij altijd één hele dikke. Dat was dan Moby Dik. Als je die had, was je gewonnen. Alleen ons mama mocht de soep uitscheppen, anders werd er vals gespeeld. Er was ook een heel klein balletje, dat was Moby Dun. Als je die had, moest je hem verbergen, anders werd je uitgelachen. Wie heeft de soep gemaakt?

Charis Wij samen.

Wim Aha. En er was dus niet veel tijd om soep te maken?

Sarah Jawel eigenlijk.

Wim (*lacht*)

BETERE JEZUS

Wim Zelf vind ik mijn nieuwe voorstelling de beste van de drie.

Sarah Worden je voorstellingen telkens beter?

Wim Nee. Mijn eerste, 'Heden soup!' was beter dan de tweede, 'Bij mij zijt ge veilig'. Al kon ik de tweede voorstelling wel beter spelen: ik heb ze vaker goed gespeeld dan de eerste. Maar 'Het uur van de prutser' is de beste van de drie. Ik kan deze voorstelling bijna altijd van begin tot einde met meer plezier en vrijheid spelen, wat daarvoor niet altijd het geval was.

Charis Je personages op het podium heten altijd Wim Helsen. Is de figuur die je speelt een deel van jezelf?

Wim Nee, ik speel een figuur op het podium.

Charis Maar hij heet wel Wim Helsen.

Wim Ja, maar dat doe ik om... (*denkt na*) Hoe meer je laat zien ►

dat je maar een figuur speelt, met een andere naam, een pruik en een raar loopje, hoe groter de afstand wordt tussen de kijker en de speler. In een theater, vind ik, moet iedereen in de zaal mee in het verhaal stappen en geloven dat wat er daar gebeurt, daar en dan ontstaat, en echt is. Een naam verzinnen staat dat in de weg.

Sarah Het viel ons ook op dat in elk van je voorstellingen Jezus voorkomt. Ook in 'Het uur van de prutser' duikt een Jezus op. Deze keer kijkt hij scheel.

Wim Dat is nooit een bewust plan, maar Jezus komt inderdaad vaak in mijn stukken voor. In 'Heden soup!' gebruik ik Jezus om de waan van mijn hoofdfiguur te illustreren. Hij vindt dat hij even veel adoratie verdient als de oorspronkelijke Jezus, en dat niemand Jezus zo goed begrijpt als hij. In 'Bij mij zijt ge veilig' komt Jezus niet echt voor, maar het personage ziet zichzelf wel als een heiland en een richtinggever. En nu is hij gewoon een prutser.

Sarah (lacht)

Wim Wat Jezus veel menselijker maakt. Eeuwenlang hebben christenen zichzelf gepest door op Jezus een voor gewone sterveling onbereikbaar ideaal te projecteren. Terwijl Jezus ook een mens geweest moet zijn die geprutst heeft, dingen niet kon en nare ervaringen had. Zo is de Jezus in 'Het uur van de prutser', en hij wordt op die manier een figuur die veel meer troost kan bieden.

Sarah Een verbeterde Jezus.

Wim Ja, een betere Jezus dan degene die alle georganiseerde religies ervan hebben gemaakt. Jezus is een tof figuur om zulke dingen mee te doen, omdat iedereen hem kent en zich

altijd wel op één of andere manier tot hem verhoudt. Waar staat de wijn?

Charis In de koelkast.

Wim (schenkt wijn in zijn glas) Jij nog wat?

Charis Nee, dank je.

Wim (met lege fles in de hand) Er is ook geen meer. (lacht)

“
Waar staat de wijn?
”

LAMSVLEES MET KNOFLOOKPUREE EN RATATOUILLE

We ontkurken een nieuwe fles en beginnen aan het hoofdgerecht. Wim Helsen is aanvankelijk enigszins teleurgesteld wanneer de rubriek 'Koken met...' en niet 'Koken voor...' blijkt te heten. Dat hij mee groentjes moet snijden, zint hem dan ook niet helemaal. Niettemin staat hij even later enthousiast puree te stampen.

Wim (doet Charis pijn)

Charis Au!

Wim Sorry, ik ben je aan het pesten. (stampt verder, doet Charis weer pijn) Oh sorry, nu doe ik dat weer. Kruidnagel is ook heel lekker bij puree. Of muskaatnoot.

Charis Ja, maar het is speciale puree, met olijfolie en look.

Wim (onverstoorbaar) Doe maar goed veel. (schudt bijzonder veel muskaatnoot op de puree)

Sarah Klaar!

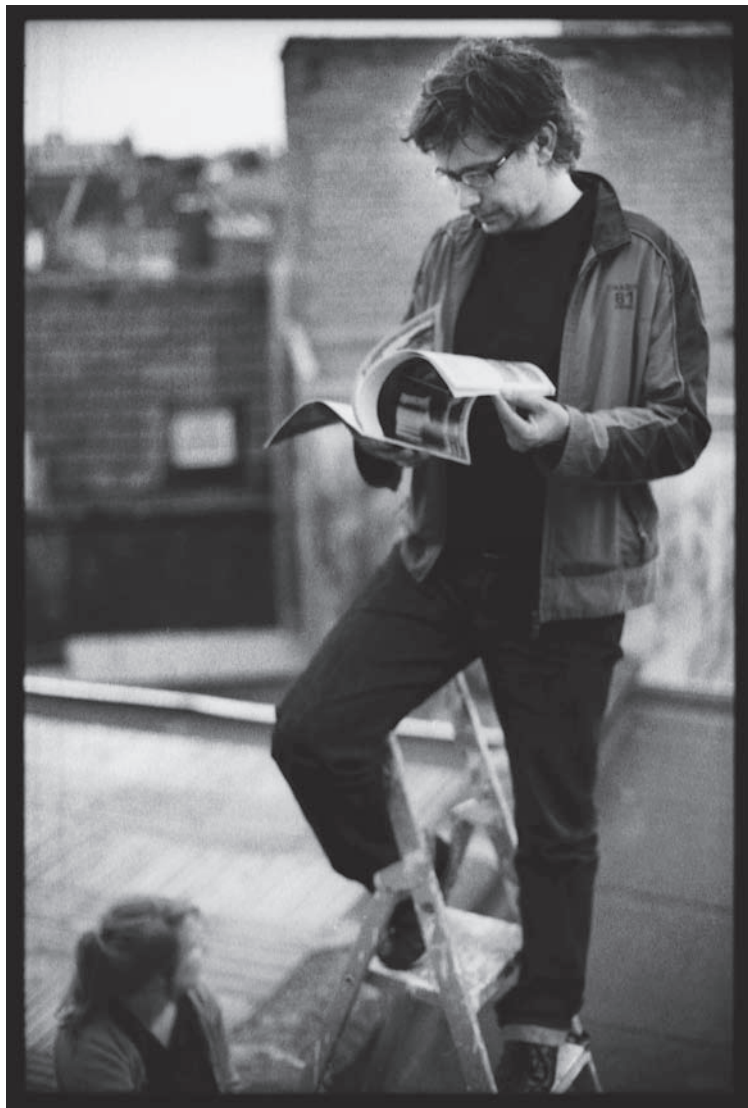
Charis (schept op) Puree?

Wim Nee, niet zoveel. De helft eigenlijk. Nee, nog wat minder. 't Is niet dat ik dat niet lust maar... (krijgt een muizenhapje puree) Dank je.

Het uur van de prutser

Line Mertens

Als u zich soms afvraagt waarom steeds meer warme bakkers uit het straatbeeld verdwijnen, moet u vast en zeker 'Het uur van de prutser' zien. Met als rode draad een gesprek met de bakker aan de overkant van de straat, maakt Wim Helsen zijn toehoorders op meesterlijke wijze duidelijk wat een prutters ze stuk voor stuk zijn. In dit fijne staaltje cabaret toont hij zijn kunnen als acteur, verteller en komiek. Hij speelt met spanning, zet het publiek op steeds meer dwaalsporen, doet het schuddebuiken en weer opschrikken en danst af en toe op de zelf geproduceerde tonen van 'A far l'amore comincia tu'. Als u op een punt gekomen bent in uw leven dat zelfs al dit goeds u weinig zegt, laat mij dan in enkele trefwoorden de voorstelling reconstrueren: schele Jezus, bakkermans, ebola, Skopje, kapitein Brakabra en vooral 'kijkt zo niet naar mij'. Nog steeds geen greintje interesse? Misschien bent u dan zelf een prutser en in dat geval is er maar één uitweg: zorg dat u deze voorstelling te zien krijgt, zodat de tips van Wim Helsen u kunnen redden van de verdoemenis waar u ongetwijfeld op afstevent.

INTENSITEIT VAN THEATER

Wim Het is lekkere saus, vind ik.

Charis Dank je. In je voorstellingen viseer je geregeld mensen uit het publiek. Daar ga je soms heel ver in: in 'Bij mij zijt ge veilig' spreek je bijvoorbeeld een lachende vrouw uit het publiek aan, en verkondig je dat zij de eerste zal zijn die zal aanbieden om jou deemoedig te pijpen.

Wim (*knikt*) Mhm.

Charis (*lachtje*) Ja, dat hebben we onthouden.

Wim (*lacht*)

Charis Vervolgens laat je weten dat de vrouwen die zich niet aan jou willen onderwerpen, de zaal mogen verlaten. Is er ooit iemand echt opgestaan?

Wim Nee. Er zijn wel veel vrouwen na de voorstelling naar mij gekomen om te zeggen dat ze bijna waren opgestaan en weggegaan. Ik vind het een beetje laf om dat achteraf te komen zeggen. Maar als er iemand echt was weggegaan, zou ik gewoon gezegd hebben: goed dat we die kwijt zijn, die wordt nu salamander.

Charis (*lacht*)

Wim (*snel*) Én er waren ook vrouwen bij wie dat het effect had dat ze dat ook wilden komen doen.

Charis Echt? Die hebben je dan voorgesteld...

Wim Ja.

Sarah En wat zeg je dan?

Wim Ik laat me dat dan welgevallen.

Iedereen (*lacht*)

Sarah Wat je op die manier wel doet, is de mogelijkheden van het podium ten volle uitbuiten. Je bevindt je in de positie om je publiek vanalles te laten doen.

Wim Ja. De machtsverhouding is scheef.

Sarah Maar van die scheve machtsverhouding maak je telkens wel gretig gebruik.

Wim Het is veel plezanter als het spannend wordt, als je echt voelt: hier gebeurt iets! Het moment dat ik iemand aanspreek in het publiek, weet iedereen: dit is niet voorbereid. Alles gebeurt dan echt hier en nu. Dat is ook de kracht van theater, vind ik, in tegenstelling tot tv. Iemand aanspreken draagt bij tot de intensiteit van de belevenis. En dat is precies wat ik zelf ook wil als ik naar het theater ga: iets beleven.

DEKENTJE OVER DE PIJN

Charis Je danst ook vaak op het podium.

Wim Daarvoor heb ik gekeken naar Nederlandse cabaretiers. Youp van 't Hek bijvoorbeeld, die vuurt tijdens zijn voorstellingen vanalles af op het publiek, maar kijkt dan op een bepaald moment melancholisch in de verte en zingt een lied, om de mensen wat rust te gunnen. Ik ben niet muzikaal, dus zelf muziek maken was geen optie, maar dansen kan

ik wel. Ik dans telkens op een punt waarop het nodig is dat het geratel even stopt en dat er gewoon iets is om naar te kijken, zonder dat je het gevoel dat er op dat moment hangt, loslaat. Dansen is ook gewoon plezant. En als je dat dan keigoed kunt, zou het stom zijn om het niet te doen. *(lacht)*

Charis Je kan niet zingen en geen muziek spelen. Is dat de reden waarom je al je liedjes zo verknoeit, zoals je bijvoorbeeld ook deed in Comedy Casino?

Wim Wat ik wel goed kan, is heel enthousiast slecht zingen. Kindjes doen dat ook graag, hé. En debielen. Ik vind die losgeslagen energie van mensen die zich keihard amuseren met muziek, hoewel ze er niks van kunnen, zo aanstekelijk! Ik ontplof bijna van goesting als ik dat zie gebeuren. Karaoke is daar ook een voorbeeld van: mensen die vol overtuiging valse zingen. Da's én belachelijk, én aandoenlijk, én schoon, want die mensen laten zichzelf echt zien, ze geven iets.

Sarah Op het einde van 'Heden soup!' ziet Wim Helsen zijn kwabbige moeder, die hem zegt: "Ge zijt alleen, en dat is goed. Leg uw pijn hier in mijn schoot, ik zal er niks aan doen en ik zal u niet begrijpen." Je turnt een erge gedachte om naar iets troostends en goeds. Zou je dat een boodschap durven noemen?

Wim Tja, ik kan daar nu wel vanalles over zeggen en dan lijkt het alsof ik dat allemaal vooraf bedacht heb, maar zo'n dingen gebeuren gewoon terwijl ik de voorstelling maak. Die figuur beleeft daar een soort catharsis: hij heeft zijn waan en de pijn die ermee gepaard gaat in zo'n extreme mate beleefd, dat hij op een nulpunt is gekomen. Op dat moment is hij bevrijd van zijn waan. Wat hij dan zegt, is waar. Jouw pijn is jouw pijn, en je kan niet van iemand anders verwachten dat hij er een

dekontje over legt zodat ze niet meer bestaat. Als je gewoon je pijn je pijn laat zijn, dan kan je ook echt kijken. Naar jezelf en naar andere mensen. Eigenlijk vind ik dat niet eenzaam. Dat is jezelf losmaken van eenzaamheid en beseffen: ik ben alleen. Zonder dat dat betekent: ik ben eenzaam.

Charis Mhm.

Wim Ben ik aan 't doordraven?

Sarah Neenee. Maar goed, met die laatste, verzoenende gedachte gaan mensen naar huis. In 'Het uur van de prutsers' zeg je: 'We zijn allemaal prutsers en het is bevrijdend om gewoon te beseffen dat je een prutsers bent.' Je probeert daar opnieuw mensen met een bepaalde gedachte te verzoenen.

Wim Ja, precies. Er is veel verwantschap tussen die dingen.

De bordes zijn leeg, de wijn is op, iedereen is voldaan. We loodsen Wim Helsen mee naar het dak, waar hij op bevel van fotograaf Jonas met tegenzin een laddertje opstapt. Hij is behoorlijk bang dat het niet eens zo heel krakkemikkige laddertje zal omvallen. Het laddertje valt niet om. Toch een beetje een angsthaas, die Wim Helsen. Na de fotoshoot moet hij er van door.

Wim Kom, we gaan kussen. *(kust ons ten afscheid)*

Charis We hopen dat je het tof vond.

Wim 'k Heb gegeten. *(stille) (lacht hard)* Nee nee, 't was leuk. ■

Vanaf april 2010 is Wim Helsen met 'Het uur van de prutsers' opnieuw te zien in diverse zalen in Vlaanderen. Speeldata vind je op www.helsenwilliams.be.

Recepten voor Wim Helsen

TOMATENSOEP MET BALLETTJES

voor 4 personen:

- 1 ui
- 6 tomaten
- 3 liter water
- 3 bouillonblokjes (runds- of groentenbouillon)
- 250 gram gemengd gehakt
- 4 eetlepels paneermeel of 1 droge boterham
- 1 ei

Snijd de ui in grove stukken, ontvel de tomaten en snijd ze in vier. Smelt een nootje boter in een grote kookpot en stook daarin de groenten gedurende enkele minuten. Voeg het water en de bouillonblokjes toe en breng aan de kook. Laat een half uur pruttelen met het deksel op de pot. Meng intussen het gehakt met het paneermeel en het ei en breng het op smaak met peper en zout. Rol er met vochtige handen balletjes van. Haal de soep van het vuur, mix ze met een staafmixer en breng ze op smaak met peper en zout. Voeg de balletjes toe aan de soep en laat ze nog enkele minuten koken tot de balletjes gaar zijn.

TIP: Wees niet te creatief met je gehakt. Gehaktlettertjes worden helaas onleesbaar. Wie toch boodschappen in zijn soep wil, of vegetarische vrienden heeft, opteert best voor lettertjes van vermicelli.

LAMSBOUTSNEDEN MET KNOFLOOKPUREE EN RATATOUILLE

voor 4 personen:

- 4 lamsboutsnedes
- 1 ui
- 1 courgette
- 4 tomaten
- 250 g champignons
- basilicum, rozemarijn, oregano
- 1 kg aardappelen
- olijfolie
- 2 tenen knoflook

Spoel de groenten en snijd ze fijn. Stook de ui in boter, voeg er de courgette bij en laat gedeeltelijk garen. Doe er de champignons en even later de tomaten bij en laat verder garen. Breng de ratatouille op smaak met de kruiden.

Kook de aardappelen in gezouten water tot ze gaar zijn, giet ze af en plet ze fijn. Pers de looktenen, of hak ze fijn, en meng de look door de puree. Voeg enkele eetlepels olijfolie toe, tot je een gladde puree hebt. Breng op smaak met peper en zout.

Kruid de lamsboutsnedes met peper en zout en bak ze 3 tot 5 minuten aan iedere kant.

TIP: Lamsvlees tik je goedkoop op de kop bij Marokkaanse slagers in Antwerpens kleurrijkere buurten.

Oktober 2009

door Anne Hammers

Na drie maanden van zon, zee en zinderende zomerhitte is het tijd voor een verfrissende duik in het Antwerpse cultuurbad. Het nieuwe seizoen staat voor de deur en het aanbod is groter dan ooit. Totaal overspoeld door deze stroom aan activiteiten? *dwars* zet enkele tips voor je op een rijtje.

TONEELHUIS (24/09 t.e.m. 17/10) • 'Onder de vulkaan' van Guy Cassiers • We beginnen het nieuwe schooljaar goed met een stukje kwaliteitstheater in de Antwerpse Bourla. Guy Cassiers

waagde zich ditmaal aan een theaterbewerking van de roman 'Onder de Vulkaan' van Malcolm Lowry. Een verhaal over hallucinatie, dronkenschap, liefde en haat in een Mexicaans stadje op de vooravond van de Tweede Wereldoorlog.

MuHKA (hele maand) • 'Textiles' • Het Muhka opent haar deuren dit jaar met de tentoonstelling 'Textiles', waarin kunst en sociaal engagement letterlijk met elkaar worden verwe-

ven. Gebaseerd op het werk van de Braziliaanse kunstenaar Hélio Oiticica, laat men hier het textiel spreken. Stoffen in allerlei soorten, kleuren, maten en toepassingen die hun eigen verhaal vertellen.

HET ATRIUM (CMI) (13/10) • La Femme Belge • In het kader van Campus Cultuur treedt La Femme Belge om half één op in Het Atrium. Dit kwintet - een viool, een contrabas, wat gitaren, een cajón als slagwerk en een stem - zal uw eten met swing en blues begeleiden op de wonderlijke reis doorheen uw spijsverteringsstelsel.

DIVERSE LOCATIES (14/10 t.e.m. 24/10)

• Amperdans 4 • Vier Antwerpse danspodia sloegen dit jaar de handen in elkaar voor een tiendaags internationaal dansfestival. Op diverse locaties in de stad zijn de meest uiteenlopende dansvoorstellingen te bekijken. Van klassiek tot breakdance en van tango tot jazzballet. Zie voor meer informatie de officiële festivalsite: www.amperdans.eu.

CARTOONS (7/10) • 'De Helaasheid der dingen' • Deze film was reeds een succes op het internationale filmfestival van Cannes en is dit najaar in de Belgische bioscopen te zien. De

verfilming van de gelijknamige roman van Dimitri Verhulst is de derde bioscoopfilm van regisseur Felix van Groeningen, en is een mix van humor, hilariteit, tragiek en plaatsvervangende schaamte.

DIVERSE LOCATIES (vanaf 16/10) • Stocksales Belgian Designers • Traditiegetrouw is het in de laatste twee weken van oktober weer tijd voor de jaarlijkse stocksales. Grote namen als Dries van Noten, Ann Demeulemeester en Stephan Scheinder verkopen hun kleding, schoenen en stoffen tegen betaalbare prijzen. De officiële data en locaties zijn nog niet bekend. Houd de website van het Flanders Fashion Institute de komende weken goed in de gaten: www.ffi.be.

DE CONINCKPLEIN (18/10) • Boeken-

markt • Iedere derde zondag van de maand kun je op het De Coninckplein terecht voor een tweedehands boekenmarkt. Deze gezellige zondagmiddag activiteit biedt naast een hele hoop boeken ook plaats voor een hapje, een drankje en optredens van diverse artiesten. Dit is tevens de laatste boekenmarkt van dit jaar, daarna is het weer een hele winter wachten.

TRIX (22/10) • TrixTrax • Ook dit jaar

biedt Trix je weer een reeks gratis concerten, waarbij het ditmaal groots wordt aangepakt. Naast muzikaal talent van eigen bodem, zijn er ook diverse internationale bands te horen. Voor de komende maand staan de Belgische bands De Portables en Star Club West op het programma, vergezeld door de Afghaanse groep Shash Shash Shash.

Modemuseum
www.momu.be

Zuiderpershuis
www.zuiderpershuis.be

TRIX
www.trixonline.be

deSingel
www.desingel.be

Monty
www.monty.be

Toneelhuis
www.toneelhuis.be

KMSKA
www.kmska.be

Muhka
www.muhka.be

FotoMuseum
www.fotomuseum.be

Arenbergsschouwburg
www.arenbergsschouwburg.be

Scheldapen
www.scheldapen.be

Cultuurweb
www.cultuurweb.be

Petrol
www.petrolclub.be

Buster
www.busterpodium.be

De Roma
www.deroma.be

Rataplan
www.rataplanvzw.be

GEBUISD OP MEDEWERKING

TEKST: DENNIS VANDEN-BUIJS | FOTO: SARAH SCHALUWEN

“VOLGENS MIJ IS HET GLAS TOCH HALFVOL!” ROEPT WILL SMITH ALS DE FRIVOLE *FRESH PRINCE OF BEL AIR* NAAR ZIJN PROFESSOR FILOSOFIE. WIE KENT ZE NIET, DE AMERIKANSE SERIES EN FILMS WAARIN HET UNIVERSITAIRE LEVEN BOL STAAT VAN DE INTERACTIEVE LESSEN VAN PROFESSOREN VOL WIJZE *WITZEN?* VIJF UNIVERSITAIRE JAREN EN GROFWEG VEERTIG VAKKEN LATER MOET IK VASTSTELLEN DAT ONZE ACADEMISCHE WERELD WEINIG VOELING HEEFT MET DAT ANGELSAKSISCHE MODEL. GESLAAGDE INTERACTIEVE LESSEN VORMEN ZONDER MEER EEN MARGINALE UITZONDERING. HOE KOMT DIT EN MOETEN WE DAAR EIGENLIJK ROUWIG OM ZIJN?

Onze noorderburen hebben er bijvoorbeeld wel een aardig handje van weg om de aula tot een praatbarak om te toveren. Positief is dat dit leidt tot assertieve en mondige studenten met een streepje voor op de arbeidsmarkt. Minder positief is het feit dat, en ik citeer een Nederlandse gastdocent, “de lessen wel eens blijven steken bij niet ter zake doende debatten.” Jezelf graag horen spreken is dan ook niet hetzelfde als een nuttige bijdrage leveren aan het college. Om meer interactie in onze universiteiten te krijgen, denk ik dus niet dat de slinger volledig in deze taterende richting moet overslaan.

De Vlaamse student zou het waarschijnlijk ook niet pikken. Hij is stiekem nog altijd tuk op kennis en blinkt uit in het reproduceren van dikke turven. Op zich een bewonderenswaardige eigenschap, ware het niet dat er op andere vlakken nog veel ruimte voor verbetering is. Een eigen mening formuleren en degelijk communiceren is namelijk geen gemeen goed. Liever dan tijdens een college na te denken over de open vraag van de docent, bestuderen we het vakmanschap van de stukadoor of duiken we weg achter de dichtstbijzijnde cursus. Dat is een spijtige evolutie die echter deels ook aan de docenten en het universitaire systeem zelf te wijten is.

Wanneer een leerling uit het secundaire onderwijs komt, is hij of zij namelijk getraind om de eigen mening te ventileren en actief te zijn tijdens de lessen. Deze vaardigheden worden bij jonge universitairers echter vakkundig afgebot. Een *overkill* aan algemene hoorcolleges in de eerste jaren creëren ongewild een norm van apathie. Vlaamse studenten zijn geconditioneerd om enkel te staren en te noteren. Het mag bijgevolg niet verbazen dat een sporadische open vraag in een college weinig respons oplevert. Wie de norm overtreedt is immers een buitenbeentje. In de latere jaren, wanneer de seminars in kleinere groepen wél hun intrede doen, is het kwaad dan ook al lang geschied.

De oplossing bestaat erin om de gulden middenweg te vinden tussen een inhoudelijk sterk college en een open debatcultuur. Op die manier combineren we de grote troef van ons onderwijs met haar grootste deficit. Geloof me: met stimulerende vragen en uitdagende werkvormen kan je er als professor heus in slagen om een studentenpubliek te activeren. Eerstejaarsstudenten zijn het gewend ettelijke uren per dag actief te zijn! Het zou zonde zijn om hier geen gebruik van te maken.

Bovendien is interactie de bakermat van de westerse filosofie. Bij de oude Grieken was Socrates vermaard voor zijn maieutiek. Deze methode - geniaal in haar eenvoud - bestond erin de straat op te trekken en mensen met op het eerste gezicht logische vragen te confronteren. Op die manier trachtte de wijsgeer verborgen kennis en inzichten bij het ondervraagde publiek bloot te leggen. Socrates vulde geen lege vaten, hij haalde er uit wat er eigenlijk al in zat. Kortom: een lichtend voorbeeld voor alle hedendaagse professoren zonder inspiratie. Die gifbeker was uiteindelijk ook niet meer dan een voetnoot in de geschiedenis... ■

Alles is en blijft NORMAAL

Interview met klimaatopwarmer Mark Lynas

DE BRITSE GESCHIEDKUNDIGE, POLITICOLOOG EN JOURNALIST MARK LYNAS BRACHT IN 2007 HET BOEK 'SIX DEGREES' UIT, WAARIN HIJ EEN BEELD SCHETST VAN EEN WERELD DIE GEMIDDELD ÉÉN TOT ZES GRADEN WARMER IS. JAMMER GENOEG ZIJN DIT GEEN SCENARIO'S MET MEER KORTE ROKJES EN BLOTE TORSO'S, MAAR GRIMMIGE BEELDEN VAN EEN ONAFWENDBARE TOEKOMST. NU HET BOEK IN HET NEDERLANDS IS VERTAALD ('ZES GRADEN'), GINGEN WE EENS POLSEN OF WE ER NOG ALTIJD ZO SLECHT VOORSTAAN, EN OF ER OP DIE TWEE JAAR TIJD NIETS WEZENLIJKS VERANDERD IS.

MARK LYNAS De Nederlandse versie is geüpdatet, dus die zou nog actueel moeten zijn. Maar er is in die tijd inderdaad veel veranderd: het is veel erger geworden. Je moet het wel op lange termijn bekijken. In 2000 heb ik mijn eerste boek uitgebracht en sindsdien ben ik zowat voltijds met de problematiek bezig. Pas in de laatste drie jaar, waarschijnlijk sinds 'An Inconvenient Truth', is dit echt een internationaal politiek punt geworden. Je kan op drie jaar geen grote ommekeer verwachten, zoals in december in Kopenhagen (*op de klimaatop van de VN, nvd.r.*) zou moeten gebeuren. Maar dan blijkt dat de uitstoot hoger ligt dan het *worst case scenario*, en dat de impact op het Zuidpoolijs en op allerlei ecologische systemen erger is dan ik had kunnen vermoeden toen ik ermee begon. Het is moeilijk te zien hoe de mensheid dit min of meer heelhuids kan overleven. Ik vind geen enkele wetenschapper die verwacht uit te komen op een gemiddelde stijging van één of twee graden; iedereen verwacht drie of vier, of misschien wel meer.

En dat is niet goed voor ons?

UIT HET OOG, UIT HET HART, EN GEEN NIEUWS IS GOED NIEUWS. VOLGENS DIE TWEE PRINCIPES WAS IK ER MIN OF MEER VAN UITGEGAAN DAT DE OPWARMING VAN DE AARDE ONDERTUSSEN WEL OPGELOST ZOU ZIJN. MAAR ZOALS DE NEDERLANDERS ZEGGEN (BINNENKORT ÉCHT VAN ONDER DE ZEESPIEGEL): HELAAS, PINDAKAAS.

TEKST: FOLKER DEBUSSCHER • FOTO'S: TOM VINGERHOETS

LYNAS Absoluut niet! Uiteindelijk zouden we een planeet hebben zonder ijskappen, amper regenwouden, zo wat geen koraalriffen en volledig andere klimaatzones, waar mensen het niet gewoon zijn om te leven en de meeste andere soorten zich niet aan kunnen aanpassen. Het zou een zeer dorre planeet zijn, met amper nog iets van haar oorspronkelijke biodiversiteit en zonder de mogelijkheid om een bevolkingsaantal te ondersteunen dat we gewend zijn. Maar natuurlijk, de toekomst is nog veraf en moeilijk te voorspellen. Dit is slechts het doek waarop de geschiedenis geschilderd zal worden.

Maar we komen wel steeds dichterbij het omslagpunt, waarbij er geen terugweg meer is?

LYNAS Een omslagpunt is geen plotse ramp, geen catharsis waarin de wereld ten onder gaat. Dat zou bijna een verademing zijn, omdat we dan tenminste zouden weten waar we mee te maken hebben. Nu zitten we nog in het 'schemeroorlogsstadium', waarbij er dingen gebeuren, maar de meeste mensen hun leven perfect normaal leiden. En waarom ook niet? Het leven zal waarschijnlijk altijd 'normaal' zijn, alleen zal dat 'normaal' voortdurend veranderen. Mensen hebben nu eenmaal een kort geheugen. We passen ons aan, we verhuizen of we sterven, dat is voor de helft van onze bevolking al normaal.

HOMO PYROLIS

Probeer u met uw boek de mensen via angst tot actie te brengen?

LYNAS Ik schets zo'n hard beeld omdat ik een onverbetterlijke optimist ben. Ik denk echt niet dat dit gaat ge-

beuren. (*lacht*) Ik ben een vat vol tegenstellingen. Mijn mensbeeld is deprimerend. Ik denk dat mensen, over het algemeen, egoïstisch en hebzuchtig zijn. Daarom ben ik niet meer politiek links, omdat ik niet vind dat mensen het verdienen om in een linkse maatschappij te leven. Maar als men mij vraagt waarom ik kinderen heb, als dit mijn toekomstvisie is, antwoord ik 'wat als ik kinderen had in 1895 en ze zouden allemaal sterven in de Eerste Wereldoorlog?' Wel, mannelijke kinderen, alleszins. Maar is dat erger dan nu kinderen te hebben? Ja, veel erger, in feite. Het gaat ook niet noodzakelijk over een globaal conflict waarbij miljoenen redeloos sterven

“
Een maatschappij met een ecologische basis zal op één of andere manier moeten ontstaan. Klimaatsverandering is daar een goed vertrekpunt voor
”

op een slagveld. Het zal veel expansiever en onvoorspelbaarder zijn.

We zouden daarvoor best supranationaal ingrijpen kunnen gebruiken.

LYNAS Uiteraard, dat zou in Kopenhagen moeten gebeuren. Iedereen met een beetje intelligentie – dus uiteraard niet de Republikeinse partij in de VS – realiseert zich dat de enige oplossing er één is die het merendeel van de mensheid betreft, wat enkel maar kan gebeuren bij

zulke grote internationale onderhandelingen. Dat is geen geheim, dat is wat het zo onhandelbaar maakt, dat dit een politiek probleem is. Maar het zit dieper. De menselijke maatschappij zoals wij die kennen is mee gevormd door het grootschalige gebruik van fossiele brandstoffen en zonder zouden we niet in een beschaafde, geïndustrialiseerde wereld leven. Doorheen de geschiedenis kan je de brede trend zien die ons tot dit punt heeft gebracht. De mensheid is bijna volledig bepaald door het gebruik van vuur. Ik noem ons de vuuraap, *homo pyrolis*, eerder dan de denkende aap, *homo sapiens*. We hebben ons voedsel leren koken, met als gevolg stompe tanden, een smalle buikomtrek en zwakke kaken. Ook onze voornaamste energiebron is, al honderdduizend jaar lang, vuur en verbranding. De ontdekking van de gigantische voorraden fossiele brandstoffen heeft verbranding kunnen doen plaatsvinden op een gigantische, geologisch ongeziene schaal. En die factor een halt toe roepen op korte tijd wordt een gigantisch probleem.

Is het überhaupt nog mogelijk om catastrofale veranderingen af te wenden?

LYNAS Een simpel technologisch alternatief is niet voldoende, hoewel het wel een deel van de oplossing is. Maar het vereist een andere vorm van politieke organisatie. Dit wordt volgens mij de grote kloof in de politiek van de 21ste eeuw. In de vorige eeuw ging het over de verdeling van grondstoffen tussen verschillende groepen mensen, zoals het socialisme-versus-kapitalisme debat. Nu wordt het de verdeling van de grondstoffen tussen de mensen en de rest van de ecologie van onze planeet. En ik denk dat men nog maar pas beseft dat dit ▶

een belangrijk punt is. De meeste politieke partijen vatten het alleszins niet.

Veel mensen blijven de klimaatsverandering ook consequent ontkennen.

LYNAS Klimaatsveranderingsontkenning is een socio-politiek fenomeen, zoals creationisme tegenover de evolutietheorie. En het belangrijkste inzicht bij creationisme is dat het geen wetenschappelijk debat is, uiteraard, maar een marketingstrategie voor het publiek, door religieuze mensen die de basisprincipes van de biologie niet kunnen accepteren. Klimaatsveranderingsontkenning is iets gelijkaardigs. Onder wetenschappers bestaat er geen debat over. Er zijn echter mensen die niet kunnen accepteren dat we fossiele brandstoffen achter ons moeten laten. In veel gevallen is dit verbonden aan het idee dat we onze economieën er mee zullen vernietigen. Omdat de economische gevolgen onaanvaardbaar zijn, bestaat klimaatsverandering niet. En deze mensen zijn succesvol geweest: ze hebben de wereld vijftien jaar vertraagd. Het gaat dan voornamelijk over politiek rechts in de Verenigde Staten, dat ideologisch geïnvesteerd is in hun nogal extreme vorm van de vrij markt, maar ook economisch in het gebruik van fossiele brandstoffen.

Moet de Westerse wereld harder werken aan de verandering die zij voor het grootste deel heeft gecreëerd?

LYNAS Het Westen heeft een moeilijke parcours af te leggen, omdat heel onze maatschappijen gestructureerd zijn rond het massale gebruik van fossiele brandstoffen. Kijk naar de VS. Hoe ga je Los Angeles van koolstofdioxid

“ Ik denk dat een planetair bewustzijn nooit echt wortel kan schieten, omdat we in stamverbanden blijven denken ”

oxide bevrijden? De stad berust volledig op het gebruik van de auto, in de manier waarop de gebouwen gebouwd zijn en hun verhouding tot elkaar. In Kenia, daarentegen, is het energieverbruik veel lager en is er een properder ontwikkelingspad mogelijk. Het gelijkheidsdebat heeft ons eigenlijk veel te lang tegengehouden. De planeet geeft op geen enkele manier om gelijkheid. Het is enkel belangrijk omdat een overeenkomst die niet als rechtvaardig gezien wordt niet zal werken. Maar mensen willen geen uitstoot, mensen willen energie, dus moeten we hun noden zien te vervullen zonder de uitstoot. Daarvoor moet eerst het politiek bestel bijdraaien, dan kunnen we de economie veranderen en de technologie volgt dan wel.

Klimaatsverandering is echter maar een deel van een groter probleem. We moeten ook kijken naar bijvoorbeeld zoet water, de biodiversiteit of het stikstofgehalte van de oceanen, alledrie al kritisch op een globaal niveau. Stel dat je de hele Sahara volzet met zonnepanelen en nog duizend nieuwe kerncentrales neerpoot. Je zou waarschijnlijk klimaatsverandering kunnen oplossen, maar dat zou niets veranderen aan het gebruik van stikstof in de landbouw, of aan de verdwijnende biodiversiteit. Een maatschappij met een ecologische basis zal op één of andere manier moeten ontstaan. Klimaatsverandering is daar een goed vertrekpunt voor.

DYNAMISCHE KRACHTEN

Zou ruimtekolonisatie een mogelijkheid zijn om de druk op onze planeet te verlichten?

LYNAS Iedereen die wil mag van mij naar Venus verhuizen. (*lacht*) Ik ben zeer geïnteresseerd in andere planeten en in astrobiologie, omdat het ons zo veel kan leren. Op aarde hebben we een atmosfeer met een specifiek chemisch evenwicht, dat enkel het gevolg kan zijn van de dynamische krachten van leven. Dan kijk je naar Mars, een dode planeet omdat het een te zwak broeikas effect heeft, en naar Venus, een dode planeet omdat het een te sterk broeikas effect heeft, en dan zie je dat de Aarde best een goeie plaats is om te leven. Maar ik denk dat een planetair bewustzijn nooit echt wortel kan schieten, omdat we in stamverbanden blijven denken, of het nu om een voetbalploeg, een familie, een land of een stad gaat. We zijn zeer goed in het haten van en vechten met elkaar. Om daadwerkelijk op het niveau van de soort te denken, laat staan als soort tussen andere soorten, is een grote uitdaging.

Dus eigenlijk is er niet veel kans om een *worst case scenario* te vermijden?

LYNAS Het CO₂-niveau is al te hoog, dus we zouden de uitstoot moeten stoppen en CO₂ uit de atmosfeer verwijderen. Dit duurt langer dan een jaar, of een decennium, misschien zelfs langer dan een eeuw. Maar het duurt ook lang voor de natuurlijke processen zich voltrekken. Het zal tussen de drie- en de vijfhonderd jaar duren voor de ijskap van Groenland smelt, en nog veel langer voor Antarctica. Een volledig ijsvrije planeet met andere klimaatzones duurt zeer lang om te ontstaan. Maar tegen het einde van de eeuw zal het grootste deel van de diersoorten al uitgestorven zijn. Over honderdduizend jaar zal het klimaat misschien terug veranderen, maar de

“
De menselijke maatschappij is mee gevormd door het grootschalige gebruik van fossiele brandstoffen en zonder zouden we niet in een beschaafde, geïndustrialiseerde wereld leven
”

meeste soorten zullen verdwenen zijn. CO₂ is daar de onderliggende oorzaak van, maar we moeten ook praktische oplossingen bedenken.

Wat zijn uw bijdragen aan de oplossing?

LYNAS Ik denk niet dat ik in een zodanige leiderschapspositie zit dat het iets uitmaakt wat ik doe. (*lacht*) Ik wil het probleem niet erger maken en ik wil niet dat mensen naar mij kunnen wijzen en zeggen 'wat een hypocriet!'. Maar ik beeld me ook niet in dat ik enige impact heb op de wereld. Het gaat erom deel uit te maken van een grotere beweging. Ze zijn momenteel zonnepanelen op mijn dak aan het zetten, en ik ben al tien jaar niet meer met het vliegtuig op vakantie geweest, dat wel.

En wat moeten de mensen die uw boek (of dit interview) lezen doen?

LYNAS Ik wil dat iedereen ecologischer gaat leven. Zoals ik zei, klimaatverandering is maar een fractie van het probleem. Maar mensen moeten zelf zien hoe ze hierin meegaan. Sommigen willen rechtstreekse actie, anderen schrijven naar politici, nog anderen worden zelf politici. Iedereen moet doen wat past binnen hun leven en hun interessesfeer. En voor sommige mensen betekent dat niets doen. Het is vooral belangrijk dat de maatschappij als geheel zichzelf op een ecologisch verantwoorde manier herorganiseert. Vooral niét dat individuen zich continu emotioneel inzetten; dat is gewoon vermoeiend. ■

'Zes graden - Onze toekomst op een warmere planeet' is uitgegeven bij Jan Van Arkel.

Met dank aan EPO.

Woord & Beeld

Elke foto beeldt een biermerk uit. Schrijf de naam in de vakjes onder de foto. Met de letters van de genummerde vakken vorm je het sleutelwoord dat je kan invullen in de balk rechts onderaan.

□	□	□ ₁	□	□	□ ₂	□	□
---	---	----------------	---	---	----------------	---	---

□	□	□ ₃	□	□	□	□	□
---	---	----------------	---	---	---	---	---

OPLOSSING DWARS 53: DE STANDAARD

D E S T A N D A A R D

Knack

dwars

Dag Allemaal

Had het juiste antwoord gevonden en wint de felbegeerde cultuurcheques: Liesbeth Aerts

□ ₄	□	□	□
----------------	---	---	---

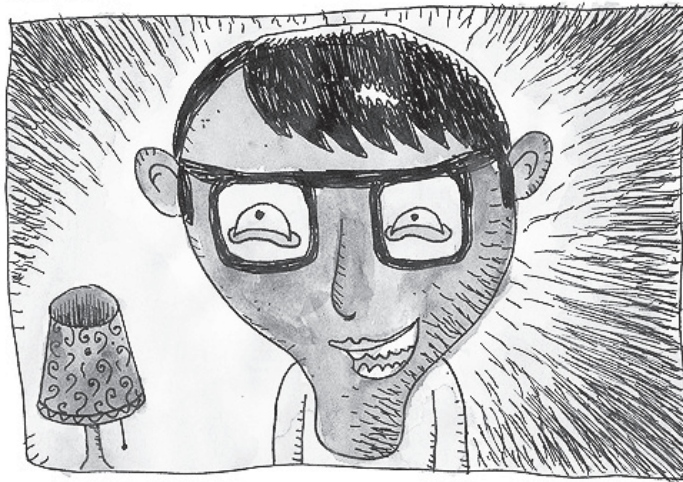
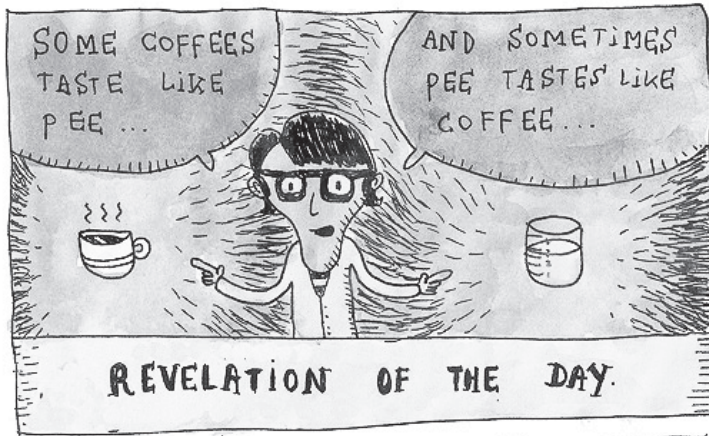

Stuur je oplossing naar contact@dwars.be. Als het juist is, komt jouw naam in een pot terecht. Daaruit trekt een volstrekt onschuldige hand de winnaar. Natuurlijk heeft die student prijs.

Dankzij de Associatie en de Stad Antwerpen zijn de cultuurcheques weer een feit. *dwars* geeft elke maand een cheque weg, met dank aan het departement Studentgerichte Diensten.

Sleutelwoord:

□	□	□ ₄	□ ₂	□ ₃	□ ₁	□ ₇
---	---	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

dwars luistert naar...

De bijbehorende youtube-links zijn, indien mogelijk, te vinden op www.dwars.be.

'Michael Jordan' van Superlijm. Ontzettend grappig, en iedereen is toch gewoon fan van Michael Jordan. (Floris Geerts)

'Ain't talkin' 'bout Dub' van Apollo 440. Een poetsplaat bij uitstek! (Lieselotte Joppen)

'Taxidream' van The Bony King of Nowhere. Daarom. (Frie Vandemeulebroucke)

'Nowhere To Go' van Absynthe Minded. Maar momenteel moet ik ook nergens naartoe. (Folker Debusscher)

'Sé Lest' van Sigur Rós. Zeker wél *somewhere to go*: IJsland. (Sarah Van Hoof)

'Summer's Here' van Magnus. Omdat ik de zomer nog niet meteen wil achterlaten... (Tijl De Bock)

'One' van U2. Want ik was in de overtuiging dat ik dit nummer op een huwelijksmis ging zingen, tot het koppel uit elkaar ging... (Cellien Joppen)

'Intro' van The xx. Vreemde titel, maar werkelijk een mooi begin. (Tom Vingerhoets)

'Love Affair' van Lady Linn & Her Magnificent Seven. Want ... ik vind het *schoon*. (Sarah Schrauwen)

Van 10 tot 18 september trokken honderden eerstejaars naar domein De Hoge Rielen voor de vijfendertigste editie van de Verkenningdagen. In drie dagen kreeg de nieuwe kroost van moeder UA een snelcursus student-zijn en ontmoette ze toekomstige aulagenoten in een vrolijke, ontspannen sfeer. De aftrap werd gegeven in het Hof van Liere met de intussen legendarische kennismakingsspelletjes. Horden enthousiaste hogerejaars namen de ietwat schuchtere nieuwelingen onder hun vleugels. Van sappige anekdoten over professoren tot onmisbare cantusterminologie, geen enkel aspect van het leven aan de UA bleef onbesproken. Klassiekers als het boombal zorgden voor het nodige samenhangingsgevoel en bijhorende paviljoenkreten. Het verse vlees van de UA zal het nieuwe academiejaar alvast met een flinke dosis zelfvertrouwen kunnen beginnen, reden waarom de Verkenningdagen wellicht nooit aan hun laatste editie toe zullen zijn.